

**Regionstyrelsens hälso- och
sjukvårdsutskott****§116****Information om medfinansiering vid gråstarrsoperation**
RS191252**Beslut**

Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott beslutar att

- anteckna att informationen har lämnats till utskottet

Ärendet

Grå starr är en åldersförändring i ögat som innebär att den biologiska linsen grumlas så att synen försämras. Vid en gråstarrsoperation sätts en konstgjord plastlins in i utbyte mot ögats biologiska lins. Ögats egen förmåga att ställa om seendet på olika avstånd tas då bort. De mest basala linserna är så kallade monofokala, vilka är standard vid operation mot grå starr. En monofokal lins korrigerar dock inte så kallad ålderssynthet, vilken innebär att patienten, trots sin operation kan behöva läsglasögon för att läsa på nära håll. Genom att istället sätta in en så kallad Multifokal lins kan patienten slippa bära glasögon. Multifokala linser är mer avancerade och har en annan optisk konstruktion, vilket gör att ögat kan se bra både på långt och nära håll, vilket möjliggör att patienten helt eller delvis kan slippa glasögon. Multifokala linser omfattas dock inte av hälso- och sjukvårdens offentligt finansierade vårdutbud då det inte rör sig om en medicinsk behandling. Av medicinska skäl är det i regel inte möjligt för en patient som i samband med en gråstarroperation fått monofokala linser att byta ut dem till multifokala linser senare i livet.

Medfinansiering (co-payment) innebär att patienten finansierar den del av en hälso- och sjukvårdsinsats som ligger utanför regionens offentligt finansierade utbud medan regionen betalar den del av insatsen som omfattas av offentlig finansiering.

Förslag till beslut

Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott beslutar att

- anteckna att informationen har lämnats till utskottet

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

**Regionstyrelsens hälso- och
sjukvårdsutskott**

Beslutsunderlag

- Information om medfinansiering (co- payment) vid starroperation

Expedieras till

Driftnämnd Hallands sjukhus

Paragrafen är justerad

Ordförandes sign

Justerares sign

Utdragsbestyrkande

Regionkontoret
Hälsa- och sjukvård
Hälsa o sjukvårdsstrateg

Regionstyrelsen

Information om medfinansiering vid gråstarrsoperation

Förslag till beslut

Regionstyrelsens hälso- och sjukvårdsutskott beslutar att

- Anteckna att informationen har lämnats till utskottet

Sammanfattning

Grå starr är en åldersförändring i ögat som innebär att den biologiska linsen grumlas så att synen försämras. Vid en gråstarrsoperation sätts en konstgjord plastlins in i utbyte mot ögats biologiska lins. Ögats egen förmåga att ställa om seendet på olika avstånd tas då bort. De mest basala linserna är så kallade *monofokala*, vilka är standard vid operation mot grå starr. En monofokal lins korrigerar dock inte så kallad ålderssynthet, vilken innebär att patienten, trots sin operation kan behöva läsglasögon för att läsa på nära håll. Genom att istället sätta in en så kallad *Multifokal lins* kan patienten slippa bära glasögon. Multifokala linser är mer avancerade och har en annan optisk konstruktion, vilket gör att ögat kan se bra både på långt och nära håll, vilket möjliggör att patienten helt eller delvis kan slippa glasögon. Multifokala linser omfattas dock inte av hälso- och sjukvårdens offentligt finansierade vårdutbud då det inte rör sig om en medicinsk behandling. Av medicinska skäl är det i regel inte möjligt för en patient som i samband med en gråstarroperation fått monofokala linser att byta ut dem till multifokala linser senare i livet.

Medfinansiering (co-payment) innebär att patienten finansierar den del av en hälso- och sjukvårdsinsats som ligger utanför regionens offentligt finansierade utbud medan regionen betalar den del av insatsen som omfattas av offentlig finansiering.

Bakgrund

I detta ärende föreslås att patient, som vid operation av grå starr önskar multifokal lins, själv får betala merkostnaden jämfört med vad standardlinser kostar. För att detta ska vara genomförbart i Region Halland behöver regionen utreda möjligheten att kontraktera vårdgivare som kan utföra operation med multifokal lins.

Grå starr är en åldersförändring i ögat som innebär att den biologiska linsen grumlas så att synen försämras. Vid en gråstarrsoperation sätts en konstgjord plastlins in i utbyte mot ögats biologiska lins. Ögats egen förmåga att ställa om seendet på olika avstånd tas då bort. De mest basala linserna är så kallade *monofokala*, vilka är standard vid operation mot grå starr. En monofokal lins korrigerar dock inte så kallad ålderssynthet, vilken innebär att patienten, trots sin operation kan behöva

läsglasögon för att läsa på nära håll. Genom att istället sätta in en så kallad *Multifokal lins* kan patienten slippa bära glasögon. Multifokala linser är mer avancerade och har en annan optisk konstruktion, vilket gör att ögat kan se bra både på långt och nära håll, vilket möjliggör att patienten helt eller delvis kan slippa glasögon. Multifokala linser omfattas dock inte av hälso- och sjukvårdens offentligt finansierade vårdutbud då det inte rör sig om en medicinsk behandling. Av medicinska skäl är det i regel inte möjligt för en patient som i samband med en gråstarroperation fått monofokala linser att byta ut dem till multifokala linser senare i livet.

Toriska linser är en annan typ av intraokulär lins som används för att korrigera astigmatism (ett brytningsfel som beror på att hornhinnan eller linsen har en oregelbunden form). För patienter med astigmatism med brytningsfel över 2.50 dioptriner kan i lämpliga fall en torisk lins opereras in utan extra kostnad för patienten i offentlig vård, då en så pass hög astigmatism anses medicinskt motiverad att behandla.

Medfinansiering

Medfinansiering (co-payment) innebär att patienten finansierar den del av en hälso- och sjukvårdsinsats som ligger utanför regionens offentligt finansierade utbud medan regionen betalar den del av insatsen som omfattas av offentlig finansiering. Regioner som idag tillhandahåller möjligheten till medfinansiering är Region Stockholm, Region Jönköping samt Region Skåne. Enligt de uppgifter som finns tillgängliga uppgår patientens kostnader för medfinansiering till 9.800 - 18 800 kr/öga beroende på lins och synfel. Region Halland saknar tillgång till mer detaljerad information kring kostnader då detta är en uppgörelse som görs mellan vårdgivaren och patienten i varje enskilt vårdmöte.

Fakta

Gråstarr (katarakt), innebär grumling av ögats egen lins och är den vanligaste orsaken till synnedsättning hos äldre patienter. Studier visar att i åldersspannet 65-74 år har ca 50 procent gråstarr och man ser en ökning till 70 procent hos personer över 75 års ålder. Gråstarrsoperationer är en av landets vanligaste ingrepp och hälften av Sveriges befolkning beräknas behöva opereras för detta under sitt liv. I Kataraktregistret finns 131 015 operationer registrerade under 2019 och av dessa operationer går det att utläsa att i 0,98 procent har multifokala linser används (1 284 operationer).

Medfinansiering (co-payment) innebär att patienten finansierar den del av en hälso- och sjukvårdsinsats som ligger utanför regionens offentligt finansierade utbud medan regionen betalar den del av insatsen som omfattas av offentlig finansiering. Patienten kan i denna situation välja ett tillägg eller något annat än det som erbjuds inom den offentligt finansierade vården och själv betala mellanskillnaden.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet kommer inte att innebära några ekonomiska konsekvenser

Regionkontoret

Jörgen Preuss
Regiondirektör

Martin Engström
Hälsa- och sjukvårdsdirektör

Styrelsens/nämndens beslut delges

Driftnämnd Hallands sjukhus

